

KUTATÁSI JELENTÉS

A **HARCSASZÁJÚ-BARLANG** (4762-2)

2024. ÉVI KUTATÁSÁRÓL

Készítette: Nagy Gergely, Barit Barlangkutató Csoport

ÖSSZEFOGLALÁS

Barlang neve: Pál-völgyi-barlangrendszer

Kataszteri száma: 4762-2

A kutatással érintett barlangszakaszok:

Harcaszájú-barlang, Kis-hideg-lyuk, Bagyura-barlang

A kutatási engedély jogosultja: Nagy Gergely

Kutatási engedély kibocsátója: Pest Megyei Kormányhivatal

Kutatási engedély száma: DINPI/674-1/2023

Kutatási engedély lejárat: 2025. december 31.

Jelentés időszaka: 2024. január 1. – 2024. december 31.

Kutatásvezető: Nagy Gergely

Kutatásvezető-helyettes: Nyerges Attila

A kutatott barlangszakaszok hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva):

5100 m / -82m

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza:

6 m

A jelentés lezárásának időpontja: 2024. február 15.

A jelentést összeállította: Nagy Gergely

TEVÉKENYSÉG

2024-ben 12 alkalommal voltunk a barlangban. Tevékenységünk 4 fő területre irányult.

1. FELTÁRÓ KUTATÁS

A barlang 4 zónájában fordítottunk nagyobb energiát feltáró kutatásra. Egyrészt három alkalommal is dolgoztunk a Rejtekek-folyosó fölötti omladékban, amelyről a tavalyi kutatási jelentésben részletesebben is szoltunk. A helyszín veszélyessége miatt e ponton átmenetileg felfüggesztettük a tevékenységet.

Másrészt a régi rész végpontja közelében, az ún. Nagy-teremben több helyen is bontottunk, ezek közül az Emelet felé tartó keresztvasadék bontása haladt legjobban.

Harmadrészt a Pál-saroknál, illetve a Hullámvasút fölött elhelyezkedő, régebbi bontási helyszíneken végeztünk ismét munkát. A Pál-saroknál mintegy 3 méternyi levegős kizáródást sikerült feltárni az agyagban.

Negyedrészt a Szomorú tehén / Flik-flak / Szarkofág környezetében egy enyhén cseppköves omladék megbontásával remélünk továbbjutást.

2. DENEVÉRSZÁMLÁLÁS

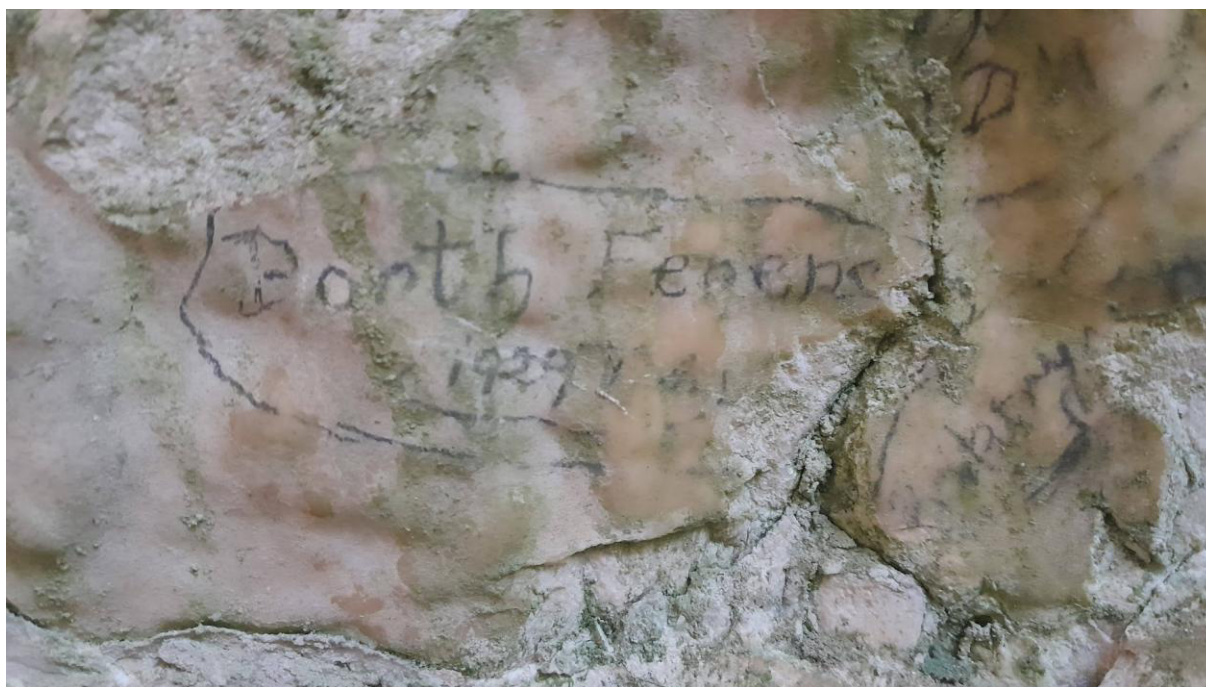
Mint minden évben, úgy 2024-ben is részt vettünk a rendszer többi kutatójával közösen lebonyolított denevérszámláláson február elején (4-én). Az eredményekről külön jelentés készült, és a tavalyi jelentésben is beszámoltunk róla.

3. BARLANGVÉDELEM

Az évben egy alkalommal cseppkőmosást végeztünk a barlang legrégebben feltárt, és legszennyezettebb részén (Pannónia-folyosó környéke). Az volt a tapasztalat, hogy egyszerű pumpás kézi permetezővel (és kevés vízzel) látványos változást lehet elérni. Az évek során a képződményekre rakódott sár, por, korom állt a célkeresztben

A régi korok felirataira mint a kulturális örökség része tekintünk, ezért azok lemosását csak indokolt esetben gondoljuk szükségesnek. A bejárat szűkület előtti tágasabb terem fala egyébként tele van régi felirattal, némelyik kora már évszázados.

Fontosnak gondolnánk egy szakmai diskurzust is arról, hogy a barlangokban található feliratok közül mit tekintünk kulturális, avagy történeti értéknek, a végeredményt jó volna egyszerű irányelvekben megfogalmazni. Lelkes, jószándékú barlangtisztogatók könnyen okozhatnak helyrehozhatatlan károkat a közös kulturális örökségünkben. (Hófehér falú gömbfülkét még bármennyit föltárhathunk a karszton, és a cseppköveken ejtett sebeket is egyszer begyógyítja az idő, de ha egyszer valaki lemosta a barlang faláról teszem azt, hogy „Sz.I. 1972”, akkor azt soha senki oda hitelesen vissza nem varázsolhatja már.)

Például olyasmi irányelvekre gondolnék, hogy megőrzendők:

- a feltárás szakaszait és eseményeit dokumentáló feliratok (kortól függetlenül),
- 50 évnél régebbi, évszámmal ellátott feliratok,
- évszám nélküli, de az íráskép alapján feltételezhetően 1945 előtti feliratok,
- térképezési pontok megnevezései (ha esztétikátlan, akkor szebbre cserélhető),
- a barlang adott helyének igényes módon történt megnevezése,
- egyéb művészeti vagy történeti értékkel bíró feliratok, rajzok.

Tehát azok az írások, jelek és rajzok, amelyeknek dokumentatív, történeti vagy művészi értéke van.

Nem megőrzendők:

- karbidlámpa korom nyomai, egyéb „maszatolások”,
- útvonalat jelölő felírások,
- igénytelen falfirkák,
- olvashatatlan feliratok,
- 50 évnél fiatalabb, dokumentatív, történeti vagy művészeti értékkel nem bíró feliratok.

4. TÉRKÉPEZÉS, DOKUMENTÁLÁS

Az évben a nemzeti parkkal kötött külön szerződés keretében elkészült a barlang újabb 500 méteres szakaszának az 1:200 léptékű felmérési rajza. A térképezési munkákról külön dokumentációban számoltunk be. A térképezési munkák azóta is folytatódnak.

A barlangban végzett munkánkról több alkalommal készítettünk fényképeket, amelyek elérhetőek csoportunk honlapjáról.

Budajenő, 2025.02.15.

Nagy Gergely
Kutatásvezető

KUTATÁSI JELENTÉS
A **FERENC-HALMI-BARLANG** (4732-46)
2024. ÉVI KUTATÁSÁRÓL

Készítette: Nagy Gergely, Szabó Géza

ÖSSZEFOGLALÁS

Barlang neve:	Ferenc-halmi-barlang
Kataszteri száma:	4732-46
A kutatási engedély jogosultja:	Nagy Gergely
Kutatási engedély kibocsátója:	Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala
Kutatási engedély száma:	DINPI/675-1/2023
Kutatási engedély lejárata:	2025. december 31.
Jelentés időszaka:	2024. január 1. – 2024. december 31.
Kutatásvezető:	Nagy Gergely
Kutatásvezető-helyettes:	Szabó Lénárd
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva):	89 m / -20 m
A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése:	2 m / -2 m
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén:	91 m / -22 m
A jelentés lezárásának időpontja:	2025. február 15.
A jelentést összeállította:	Nagy Gergely, Szabó Géza

A KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A legutóbbi jelentés óta eltelt évben a kutatás fő fókuszát a barlang legmélyebb ismert pontján található végponton történt munka jelentette. Itt egy barátságos méretű, oldott falú gömbfülkében lehet lefelé haladni. Itt mintegy két métert sikerült előre haladni, ami egyben a barlang hosszának és vertikális kiterjedésének is az ezévi változását jelenti. Az anyag könnyen fejthető száraz törmelék. A kőzet és a kitöltés jellege is megváltozott körülbelül az utolsó egy méteren, a kőzet puhább lett, olyan, mint a hidrotermális folyamatok átalakító hatásával erősebben érintett kőzetfelszínek esetében, a kitöltés homokos jellegű.

További bontások történtek az ÉKME-elosztó környezetében levő különböző végpontokon, de ezeken a helyeken érdemi előrehaladást nem sikerült elérni.

A 2024. évben a barlangba 58 alkalommal szálltunk le kutatási céllal. 200 munkaóra alatt összesen mintegy 2,5 m³ bontási törmelék lett a felszínre szállítva. A bontásokban a tárgyévben hatan vettek részt: Szabó Géza, Szabó Andrea, Szabó Etelka, Fábiánfy Tamás, Szenté(!) István, Nagy Gergely Domonkos.

Mivel eddig a barlangról túl sok fénykép nem készült, ami igen, az is inkább részleteket ábrázolt, ezért kutatási jelentésünkhöz ezúttal részletesebb fotódokumentációt csatolunk. Bár a képek egyszerű eszközökkel és technikával készültek, és így nem művészi minőségűek, reményeink szerint jól érzékelhetően dokumentálják a barlang jellegét.

Budajenő, 2025.02.15.

Nagy Gergely
Kutatásvezető

FOTÓDOKUMENTÁCIÓ

2025.01.26. – a képeket Nagy Gergely Domonkos készítette.

A barlang részeit Szabó Géza keresztelte el.

A Ferenc-halmi-barlang bejáratának környezete

A bejárat szűkülete.

A barlang bejárata.

Az első, bejáratú terem, visszafelé tekintve.

A bejáratú terem után következő szűkebb folyosószakasz, az ún. „második terem”.

A „második terem” a bejárat felől.

A „harmadik terem” névre hallgató, oldott falú fülke.

A „harmadik terem” oldott főtéje a bejárat felé, azaz visszafelé fordulva.

A „harmadik terem” után következő szűkület, az ún. Gergő-átjáró.

A Gergő-átjáró utáni omladékos zóna tetején kibukkanó oldott főte.

Az előző helyen jobbra az ÉKME-elosztó irányába vezető, járhatatlanul elszűkülő járat látszik.

Az előbbi szűk hasadék az ÉKME-elosztó felől.

A hasadékok találkozásával létrejött ÉKME-elosztó nevű termecske.

Az ÉKME-elosztóból „balra” fölfelé egy szűkületen keresztül kis fülkébe lehet feljutni.

Az ÉKME-elosztó fölötti kis fülke.

A kis fülke tetején visszafelé oldott, szűk hasadék látszik.

A fülkéből „jobbra” nyíló bontási lehetőség.

A fülkében szembe nyíló bontási lehetőség.

Az ÉKME-elosztó fölötti fülke látványos főtájának részlete.

Az ÉKME-elosztó aljában egy vízszintesen, illetve enyhén fölfelé tartó bontási lehetőség található (Etelka-hasadék).

E bontási lehetőség kissé beljebb.

Az ÉKME-elosztó alján megnyíló hasadék, amely egykor omladékkal volt kitöltve, s amely a lefelé tartó bontás kezdete volt.

A bontott akna felső szakasza.

A bontott aknában az első szűkület után.

A bontott akna középtájon.

A bontott akna közepén található, jellegzetes színezetű kiöblösödés, az ún. „Fekete-ág”.

Szűkebb rész a bontott akna középső szakaszán.

A bontott akna alján, oldalt található, a „Remény helye” nevű termecske.

A Remény helyének alsó végpontja, az aktuális bontási hely.

A Remény helyének bejárat szűkülete.

A Remény helye főtájának részlete.

Az aktuális végpont.